

NYHETER

Vårdnadstvister

Antalet mål där föräldrar går till domstol för att få vårdnaden om barnen ökar mycket kraftigt. Den senaste femårsperioden har ökningen varit över 50 procent.

LANDETS DOMSTOLAR BLIR allt oftare skådeplatsen för infekterade vårdnadstvister. År 2010 anmäldes 4 301 vårdnadstvister till domstol. Fem år tidigare – 2005 – stannade antalet vid 2 845.

–Det är nog ingen målsort som skiljer ut sig så dramatiskt när det gäller måltillströmning, konstaterar Erik Sundström, lagman vid Lycksele tingsrätt.

–Förändringar i lagstiftningen kan nog ha en stor betydelse för den här utvecklingen, säger han.

FÖR LANDETS DOMSTOLAR innebär tillströmningen av mål en kraftigt ökad arbetsbörda. Och en avsevärd kostnad. Totalt handlar det om

”Eftersom barnets bästa är en färskvara kan man komma tillbaka flera gånger och få sin sak prövad i tingsrätten.

Johanna Schiratzki, professor i rättsvetenskap

minst 60 miljoner kronor årligen enbart i kostnader för domstolarna. I det ingår inte samhällets kostnader för advokater och juridiska biträden, som är betydligt högre än så.

Tvister som går vidare till prövning i högre instans som hovrätterna och Högsta domstolen är heller inte medräknade. Något

4 301

vårdnadstvister anmäldes i fjol till domstol. 2005 låg antalet på 2 845.

som skulle lägga till ytterligare flera tiotals miljoner kronor till notan.

JOHANNA SCHIRATZKI ÄR professor i rättsvetenskap vid Stockholms universitet. Hon bedömer att ett par lagändringar sannolikt haft betydelse för att allt fler vårdnadstvister hamnar i domstol.

–Vi vet egentligen ganska lite om orsakerna, men 2006 års förändringar i lagstiftningen gjorde det enklare att få ensam vårdnad. Det kan ha betydelse för att motivera att driva en tvist i domstol. 2007 skärptes dessutom kraven på domstolarna att göra en ordentlig riskbedömning i vårdnadsmål, säger Johanna Schiratzki.

EN ANNAN MÖJLIG FÖRKLARING är att rätten till automatisk överprövning i hovrätten tagits bort.

–Eftersom barnets bästa, det som domstolarna ska ta fasta på, är en färskvara kan man komma tillbaka flera gånger och få sin sak prövad i tingsrätten. Omständigheterna för barn ändras hela tiden. Nya syskon tillkommer, styvföräldrar som flyttar ut eller in.

–Det är mycket som kan ha betydelse för att en ny prövning ska bli aktuell, säger Johanna Schiratzki.

PEA NILSSON
pea.nilsson@dn.se 08-738 17 07

Efter skilsmässan hamnade Carl i en uppslitande vårdnadstvist som ännu inte är slut. Hans exfru anklagade honom

Carl har kämpat om barnen i tio

Att hamna i en vårdnadstvist kan vara en lång och svår process. För Carl har den varit en mardröm. Han anklagades för att ha slagit och misshandlat sina barn, men friades av tingsrätten. Ändå får han, trots tio månaders kamp med näbbar och klor, inte vårdnaden om sina barn.

Efter att ha vänt ut och in på sig själv och familjs liv i tingsrätt och hovrätt, granskats kors och tvärs av sociala myndigheter och skola, utretts av arbetsgivare och fått se sin ekonomi slås i spillror för att kunna ha råd med advokathjälp, har frågan om tillfällig vårdnad för en tredje gång avgjorts i Skövde tingsrätt.

–Utan allt stöd jag har fått av familj, vänner och arbetskamrater hade jag aldrig orkat. Socialtjänst, polis och åklagare tycks okritiskt lita på en kvinna som anmäler sin man i samband med en skilsmässa, säger Carl.

I samband med skilsmäsoansökan i augusti 2010 kom paret överens om gemensam vårdnad med växelvis boende. Men redan efter någon vecka tog exfrun parets tre barn och försvann.

Samtidigt anklagade hon Carl för våldtäkt, sexuella övergrepp på barnen och misshandel.

Anklagelser som trappades upp gradvis under hösten, enligt Carl enbart i syfte att vinna vårdnaden om barnen.

–Jag anmälde henne för egenmäktighet med barn men den anmälan lades ned. I stället var det jag som blev anhållen och begärd häktad av åklagaren som utredde min exfrus anmälningar mot mig, säger han.

DET BLEV OCKSÅ STARTEN på en utdragen juridisk karusell som ännu inte är över. Efter fyra dagar släpptes han ur häktet. Tingsrätten ansåg att det inte fanns bevis för anklagelserna mot honom. Men en vårdnadstvist var redan inledd där barnens mor begärde ensam vårdnad.

Tingsrätten gav mot alla odds Carl ensam vårdnaden tillfälligt eftersom rätten ansåg att moderns

GUIDE

Först kan man vända sig till familjerätten

■ **Innan en vårdnadstvist** hamnar i domstol kan föräldrarna utnyttja familjerätten till ett samarbetsamtal vid kommunen.

■ **Frågor om vårdnad**, boende och umgänge som föräldrarna inte kan lösa prövas av tingsrätten i den ort där barnet bor. Om det ligger i barnets intresse kan domstolen besluta om samarbetsamtal vid kommunen.

■ **Vårdnadshavaren** är den som har rätt och skyldighet att bestämma i olika frågor som rör barnet. Avgörande för vem som får vårdnaden är vad som är bäst för barnet. Vid gemensam vårdnad ska viktiga handlingar skrivas under av båda föräldrarna. Vid ensam vård-

nad fattas alla beslut av en förälder.

■ **Ett barn har dock alltid** rätt till umgänge med den förälder som det inte bor med.

■ **2006 infördes** en ändring i föräldrabalken tänkt att få föräldrar att samarbeta bättre kring vårdnaden om barnen, men som gjorde det lättare att få ensam vårdnad.

■ **Kap 6 § 5 andra stycket:** Vid bedömningen av om vårdnaden skall vara gemensam eller anförtrös åt en av föräldrarna skall rätten fästa avseende särskilt vid föräldrarnas förmåga att samarbeta i frågor som rör barnet. Rätten får inte besluta om gemensam vårdnad, om båda föräldrarna motsätter sig det. **DN**

ökar kraftigt

för våldtäkt, sexuella övergrepp på barnen och misshandel samtidigt som hon höll sig undan med barnen.

FOTO: JOAKIM ROOS

månader – och det är inte över än

agerande visade att hon inte ville barnens bästa – ett centralt begrepp i lagstiftningen.

HANS EXFRU FORTSATTE att hålla sig undan med barnen och under åtta månader hade Carl ingen som helst kontakt med dem. Vare sig Carl, släktingar eller kamrater fick några livstecken.

Exfrun begärde överprövning i hovrätten men nekades.

–I fem månader hade polisen uppgiften att föra barnen till mig och enligt domstolens beslut se till att de kom hem. Men de kunde inte hitta dem, säger Carl.

Efter en flera månaders lång väntan kom dråpslaget: åklagaren bestämde sig till slut för att åtala

”

Min exfru belönas med vårdnaden trots att det är hon som uppenbarligen begått ett brott.

Carl för grov fridskränkning av barnen. Ett beslut som ledde till att vårdnadsfrågan prövades på nytt i tingsrätten.

TINGSRÄTTEN BESLÖT den här gången att ge barnens mor ensam vårdnad tillfälligt eftersom Carl nu var åtalad för brott mot barnen. Den första juni kom tingsrätten utslag.

–Väntan på rättegången och domen i brottmålet har varit en lång pårs. Till min stora lättnad ogillades åtalet. Tingsrätten fann min exfru icke trovärdig och icke tillförlitlig.

Trots att åtalet ogillades vågar Carl långtifrån ta för givet att vårdnads-tvisten går hans väg när det blir dags för huvudförhandling någon gång i höst. Kommunen har trots tingsrät-

tens dom i brottmålet i ett utlåtande rekommenderat att modern skall få vårdnaden om barnen.

Beslutet att låta exfrun behålla vårdnaden tycker han är ett oroande tecken trots att han friats av domstol.

–Min exfru belönas med vårdnaden trots att det är hon som uppenbarligen begått ett brott och tagit barnen. Kommunen, åklagare och rätten väljer att tro på henne trots att jag fått rätt flera gånger i olika instanser.

DN har vid flera tillfällen sökt Carls exfru för en kommentar. Hon har genom sin advokat avböjt att medverka.

PEA NILSSON

pea.nilsson@dn.se 08-738 17 07

Barn fick för hög dos medicin

Vid två tillfällen fick en patient på Astrid Lindgrens barnsjukhus en alldeles för hög dos av det smärtstillande läkemedlet Perfalgan, sedan personalen blandat ihop milligram och milliliter.

Dosen var så hög att den låg nära gränsen till förgiftning, enligt den Lex Maria-anmälan som sjukhuset gjort till Socialstyrelsen.

Såväl ordinerade överläkare som administrerande sjuksköterska var erfarna. Barnet klarade sig dock utan skador, enligt anmälan. **DN**

SL-remsa hänger kvar

Först i slutet av 2012 kommer SL-remsan att försvinna. SL Accessprojektet startade 2003 och har efter åtta år och omkring 600 miljoner kronor kommit så långt att den som köper månadskort och andra periodkort kan använda de hårda plastkort. SL räknar nu med att införa laddbara plastkort under tredje kvartalet 2012. Men redan till hösten ska systemet testas. **ANDERS SUNDRÖM**

800 kronor i böter blev det för en ung man som på Gamla stadens torg i Lidköping sparkade på en glasflaska som gick sönder. Därmed skrevs den troligtvis första skräpboten ut, skriver Lidköpingsnytt.nu. När mannen sparkade sönder flaskan hade den nya lagen om förbud mot nedskräpning, som gäller från den 10 juli, varit i kraft i ett dygn. **TT**

Strömavbrott släckte Malmö C

Det blev en tuff start på veckan för tågtrafiken på Malmös centralstation. På måndagskvällen stoppade ett urspåret godståg all godstrafik. På tisdagskvällen släcktes hela stationen ner av ett strömavbrott. Förseningar beräknades drabba resenärer under kvällen och en bit in på natten.

FOTO: JOHAN NILSSON

All trafik blev stillastående under 50 minuter när strömmen var nere.

–Först på morgonkvisten hinner man i kapp tidtabellen, säger Henrik Christmar på Trafikverket. **TT**

I KORTHET

38-ÅRING HÄKTAD FÖR DÖDSKÖRNING

En 38-årig man som misstänks för att ha kört på en tvåårig flicka i Rydaholm i söndags begärdes häktad på tisdagsförmiddagen. Han har medgett att han körde bilen. Olyckan inträffade på en raksträcka i samhället. Flickan skadades så illa att hon avled. **TT**

KVINNA MISSTÄNKTS FÖR MORD PÅ MAKEN

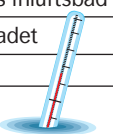
Poliserna som kom till villan i Filipstad blev miss-tänksamma. De trodde inte att mannen hade begått självmord. Hustrun är nu anhållen anklagad för mord. **TT**

OVÄDER ORSAKADE STORA SKADOR

En man träffades av blixten, Sundsvall svämmades över och tusentals hushåll drabbades av strömavbrott. Det var några av resultaten av tisdagens regn- och hagel-oväder längs Norrlandskusten. **TT**

BADLIGAN

Allmänna badet	21	Maltesholmsbadet	21
Breviksbadet (pool)	27	Nicksta	22
Domarudden	22	Rösjöbadet	21
Farstabadet	22	Saltsjöbadens friluftsbad	21
Flatenbadet	21	Smedsuddsbadet	i.u.
Kaananbadet	21	Ängbybadet	22
Lövstabadet	i.u.		

NYHETSREDAKTIONEN

Nyhetschef: Caspar Opitz, centralred@dn.se

Redigering: Anna Johansson, Måns Månsson, Olle Stockman